

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2003
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Μετάφραση

Τότε ο Κάμιλλος, που για πολύ καιρό είχε παραμείνει εξόριστος κοντά στη Αρδέα εξαιτίας της λείας από τους Βηίους, που δεν είχε μοιραστεί ακριβοδίκαια αν και βρίσκονταν μακριά, έγινε δικτάτορας· αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες ενώ ήδη έφευγαν· αφού τους εξολόθρευσε, πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Αυτό, επειδή ζυγίστηκε σε εκείνο το μέρος, έδωσε το όνομα στην πόλη· ονομάζεται δηλαδή Πίσσυρο γιατί εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι. Ύστερα από αυτή τη πράξη ο Κάμιλλος επέστρεψε στην εξορία (στον τόπο της εξορίας) από όπου όμως γύρισε αφού τον παρακάλεσαν.

Αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου σε παρακαλώ και με πολύ μεγάλη φροντίδα είτε στείλε τον στη Ρώμη είτε επιστρέφοντας από την Έφεσο φέρ' τον μαζί σου. Μη σε απασχολήσει πόσο κοστίζει. Γιατί μικρή αξία έχει όποιος είναι τόσο τιποτένιος. Αλλά εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου τόσο πολύ οργίστηκε ο Αίσωπος, ώστε τίποτε δε θα του ήταν πιο ευχάριστο από την επανάκτηση του δραπέτη.

1 α.

<u>iure</u> :	<u>δοτική ενικού</u> :	iuri
	<u>αιτιατική ενικού</u> :	ius
<u>civitati</u> :	<u>γενική ενικού</u> :	civitatis
	<u>αφαιρ. πληθυντικού</u> :	civitatibus
<u>hominem</u> :	<u>αφαιρετική ενικού</u> :	homine
	<u>γενική πληθυντικού</u> :	hominum
<u>scelus</u> :	<u>δοτική ενικού</u> :	sceleri
	<u>ονομαστική πληθυντικού</u> :	scelera
<u>recuperatio</u> :	<u>αιτιατική ενικού</u> :	recuperationem
	<u>αφαιρετική ενικού</u> :	recuperatione

1 β.

<u>is</u> :	<u>γενική ενικού</u> :	eius
	<u>αιτιατική πληθυντικού</u> :	eos
<u>quibus</u> :	<u>δοτική ενικού</u> :	cui
	<u>ονομαστική πληθυντικού</u> :	quae
<u>hoc</u> :	<u>γενική ενικού</u> :	huius
	<u>αιτιατική πληθυντικού</u> :	haec

1 γ.

Θετικός   Συγκριτικός   Υπερθετικός

parvi   minoris   minimi

gratum   gratius   gratissimum

2 α.

Praeseus: sequatur

Imperfectum: sequeretur

Futurum: secuturus sit

Perfectum: secutus sit

Plusquamper: secutus esset

2 β.

recepit: reciperes

dedit: dant

dicitur :   dicetur

rediit :   redibam

investiga :   investigatu

mitte :   mitti/missum iri

deduc :   deducite

noli :   noluisti

possit :   potuissent

3 α. dictator = κατηγορούμενο στο υποκείμενο Camillus του ρήματος
factus est

is = υποκείμενο του ρήματος secutus est

civitati = έμμεσο αντικείμενο στο dedit σε δοτική

Romam = αιτιατική κίνησης σε τόπο στο mitte

Epheso = αφαιρετική απομάκρυνσης από τόπο στο rediens

preti = γενική κατηγορηματική της αξίας στο est

β. ut nihil ei gratius posit esse quam recuperatio fugitivi:

Επιρρηματική συμπερασματική πρόταση που χρησιμεύει ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος. Εισάγεται με το συμπερασματικό σύνδεσμο ut nihil και επομένως είναι αρνητική (στην κύρια πρόταση υπάρχει η δεικτική αντωνυμία tanto) και εκφέρεται με υποτακτική επειδή στα λατινικά το

αποτέλεσμα θεωρείται πάντα μια υποκειμενική κατάσταση και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (possit) για το παρόν και το μέλλον, εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (το adfectus est είναι παρακείμενος με σημασία ενεστώτα). Υπάρχει ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

γ. Ne spectaveris

4 α. Noli spectare quanti homo sit:

Η δευτερεύουσα πρόταση της περιόδου είναι η “quanti homo sit” που είναι μια πλάγια ερώτηση μερικής άγνοιας ως αντικείμενο στο απαρέμφατο spectare. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quanti και εκφέρεται με υποτακτική γιατί η εξάρτηση θεωρείται ότι δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (sit) για το σύγχρονο στο παρόν, εξάρτηση από αρκτικό χρόνο (noli spectare) σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων.

Στον ευθύ λόγο θα γίνονταν ευθεία ερώτηση:

Quanti homo est?

β. Cicero illum monebat ut hominem investigaret.